

**PROGRAM
PROFILAKTYKI
SZKOŁY PODSTAWOWEJ Nr 25
im. TADEUSZA KOŚCIUSZKI
W KRAKOWIE**

Podstawa prawna:

Rozporządzenie MEN z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r.) z późniejszymi zmianami;

Rozporządzenie MEN z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61, poz. 642 z późniejszymi zmianami).

Wstęp

Szkolny Program Profilaktyki opiera się na treści programu Statutu szkoły: „Szkoła Podstawowa Nr 25 im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie kształci i wychowuje zgodnie z zasadami zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i wskazaniami Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka oraz Międzynarodowej Konwencji o Prawach Dziecka. W swym działaniu stara się zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności”. Dążymy do wychowania dziecka świadomego dokonywanych wyborów i gotowego do autokreacji na drodze do właściwego dla niego sukcesu szkolnego.

Zasadniczym celem podejmowanych przez szkołę działań profilaktycznych jest takie ustrukturowanie sytuacji dydaktycznych i wychowawczych, aby uczeń był przygotowany do unikania groźnych dla jego rozwoju fizycznego, społecznego i emocjonalnego wpływów środowiska, jak również do dokonywania pozytywnych wyborów społecznych.

Charakterystyka środowiska

Szkoła położona jest w centrum osiedla z lat 70-tych. Jest to osiedle stosunkowo spokojne, do szkoły uczęszczają często dzieci naszych wychowanków, co pozytywnie wpływa na system wychowawczy szkoły. Dzieci i ich rodzice, a czasem i dziadkowie, identyfikują się ze szkołą i jej celami, sprzyjają szkole.

Nie bez znaczenia dla naszej pracy wychowawczej jest fakt, że osiedle usytuowane jest blisko centrum, ma swoją infrastrukturę i prężnie działającą parafię pozostającą w dobrych relacjach ze szkołą. Dzięki korzystnemu położeniu placówki uczniowie nasi bardzo często korzystają z "wysokiej kultury". Chodzą do muzeów, na wystawy, koncerty, do kina, teatru, zwiedzają zabytki.

Wśród rodziców naszych uczniów znaczny procent stanowią osoby ze średnim i wyższym wykształceniem. Czynnikiem sprzyjającym naszej pracy jest fakt, że w pobliżu znajduje się szereg instytucji wspierających szkołę:

- "Saltrom" - możliwość korzystania z pomocy w nauce, zajęć pozalekcyjnych, wyjazdów

- Dom Kultury "Podgórze" - możliwość udziału w zajęciach pozalekcyjnych, ekologicznych, imprezach integracyjnych i warsztatach profilaktycznych
- Rada Dzielnicy VIII – udział uczniów w rozgrywkach sportowych, konkursach z zakresu bezpieczeństwa i innych imprezach organizowanych przez Radę Dzielnicy, pomoc materialna dla szkoły w formie nagród rzeczowych i pieniężnych, dofinansowywanie imprez szkolnych
- Parafia Matki Boskiej Fatimskiej - współpraca w zakresie pomocy materialnej oraz organizowanie wyjazdów
- Ośrodek Sportu i Rekreacji "Podwawelski"- różnorodne zajęcia sportowe
- Szczep "Fioletowej Trójki"
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Krakowski Instytut Psychoterapii - opieka psychologiczno-pedagogiczna, udział w zajęciach terapeutycznych i psychologicznych dla uczniów i ich rodzin
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przy ul. Praskiej- współpraca w zakresie niesienia pomocy materialnej
- Posterunek Policji i kuratorzy Sądu Rodzinnego - sprawowanie nadzoru nad uczniami i ich rodzinami

Diagnoza problemów wychowawczych

Diagnoza została dokonana na podstawie obserwacji, rozmów, analizy dokumentów, dyskusji w zespole wychowawców, wywiadów, ocen ekspertów. Ważnym elementem badawczym była dla nas także anonimowa ankieta przeprowadzona wśród uczniów, rodziców i nauczycieli. Po zanalizowaniu ankiety respondenci zostali poinformowani o jej wynikach.

Najważniejsze problemy występujące w naszej szkole to:

- brak poczucia bezpieczeństwa wśród części uczniów,
- deklarowane niezadowolające relacje wzajemne pomiędzy uczniami

Wobec braku problemów takich jak wczesna inicjacja tytoniowa, alkoholowa, narkotykowa oraz niewystępowania zjawiska wagarów, działania nasze mają bardzo wyważony charakter. Dlatego staramy się nie wprowadzać elementów profilaktyki nie dotyczących jeszcze naszych uczniów.

Tworząc Szkolny Program Profilaktyki uwzględniliśmy wiedzę z zakresu psychologii rozwojowej.

Przy realizacji programu zastosowane będą następujące strategie profilaktyczne:

- informacyjna - przekazujemy rzetelną wiedzę o problemie umożliwiającą dokonywanie racjonalnych wyborów
- edukacyjna - uczymy umiejętności rozpoznawania uczuć dobrych, złych i odpowiedniego reagowania na nie
- kompetencji społecznych - uczymy jak dobrze komunikować się z innymi ludźmi
- działań alternatywnych - proponujemy aktywny udział w życiu szkoły uroczystościach, kołach zainteresowań, konkursach organizowanych w szkole oraz poza nią koordynowanych przez naszych nauczycieli, pracę w samorządzie uczniowskim
- wczesnej interwencji - odwrócenie niekorzystnego przebiegu zdarzeń
- zmian środowiskowych - współpraca z V Komisariatem Policji

Cele programu

Główne cele Szkolnego Programu Profilaktyki to:

- wzmacnianie czynników pozytywnych chroniących ucznia przed podejmowaniem działań zakłócających jego prawidłowy rozwój
- osłabienie lub eliminowanie czynników ryzyka
- promowanie zdrowego trybu życia.

Uznaliśmy, że najważniejszymi czynnikami chroniącymi, czyli zwiększającymi odporność na działanie czynników ryzyka są:

- silna więź z rodzicami, właściwe relacje w rodzinie
- zainteresowanie nauką i własnym rozwojem
- szacunek do prawa, norm, wartości, autorytetów
- przynależność do konstruktywnej grupy rówieśniczej
- samoakceptacja, umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach, konstruktywnego rozwiązywania problemów.

Natomiast do czynników ryzyka mających destruktywny wpływ na rozwój młodego człowieka zaliczyliśmy:

- sposób wychowania – skrajnie restrykcyjny lub skrajnie liberalny
- niepowodzenia szkolne
- kłopoty w relacjach z rówieśnikami, alienacja
- niska samoocena, deficyt umiejętności społecznych
- środowisko społeczne promujące negatywny wzorzec zachowań

Dla skuteczności procesu wzmacniania i chronienia niezbędne jest istnienie dobrych relacji ze znaczącymi osobami dorosłymi, uznawanie ich autorytetów. Obok rodziców nauczyciel powinien być tą osobą, która buduje dobry kontakt z uczniem, stanowi podstawę i punkt wyjścia dla wszelkich działań w zakresie profilaktyki.

Nauczyciele naszej szkoły kierować się będą zasadami nauczania profilaktycznego, które zakłada:

- twórcze podejście do tematu
- uczenie metodami aktywizującymi
- korzystanie z potencjału intelektualnego ucznia
- budowanie grupy, zachęcanie do współpracy
- oczekiwania zgodne z możliwościami ucznia
- zauważanie klimatu w klasie i dostosowanie do niego sposobu prowadzenia zajęć
- motywowanie uczniów przez zwracanie uwagi na ich mocne strony

- jawny sposób oceniania
- udzielanie wyjaśnień

Metody pracy

- gry i zabawy
- dramy
- scenki
- dyskusja
- trening umiejętności
- twórczość artystyczna
- wyjazdy śródroczne
- udział w spektaklach
- ankiety
- wywiady

Formy pracy

- praca w zespołach zadaniowych
- praca w grupach
- praca indywidualna
-

Nauczyciele włączają zawarte w programie cele i zadania do swoich planów dydaktycznych i wychowawczych , biorąc pod uwagę specyfikę zespołu klasowego i problemy pojawiające się w toku procesu dydaktyczno - wychowawczego.

Na zakończenie roku szkolnego sporządzane jest sprawozdanie opisujące skuteczność działań profilaktycznych.

Cele	Zadania	Środki realizacji	Osoby odpowiedzialne	Adresat
Umiejętność współpracy w zespole klasowym i szkolnym, integracja z grupą rówieśniczą	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia integracyjne w klasach - Wybór i praca klasowego samorządu uczniowskiego - Wybór i praca Szkolnego Samorządu Uczniowskiego - Tworzenie grup zadaniowych - Udział w konkursach, imprezach szkolnych i wyjazdach 	<ul style="list-style-type: none"> - godziny dyspozycyjne - wybory - wystawy - imprezy szkolne - konkursy - wyjazdy 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pedagog - nauczyciele odpowiedzialni za organizację imprez - rodzice 	<p>Kl. I – VI</p> <p>Kl.IV – VI</p> <p>Kl. I - VI</p>
Kształtowanie poczucia własnej wartości	<ul style="list-style-type: none"> - Uczenie pozytywnego myślenia o sobie i innych i rozpoznawania własnych mocnych i słabych stron - Prezentowanie swoich osiągnięć - Umiejętność dokonywania autoprezentacji i oceny własnych zachowań - Rozbudzanie zainteresowań i pasji 	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje dyspozycyjne - zajęcia psychoedukacyjne z pakietu „Moje zdrowie” lub inne - zajęcia świetlicowe - udział w kołach zainteresowań - zajęcia z wolontariuszami Stowarzyszenia 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pedagog - nauczyciele prowadzący koła zainteresowań - wychowawcy świetlicy - studenci - wolontariusze - rodzice 	<p>Kl. I – VI</p>

	szczególnym uwzględnieniem cyberprzestrzeni.	socjoterapeutyczne, kluby sportowe, spotkania ze Strażą Miejską i Policją		
Umiejętność rozpoznawania własnych emocji, nauka asertywności	<ul style="list-style-type: none"> - Wyrażanie swoich uczuć i uczuć innych - Używanie komunikatu „Ja” w sytuacjach trudnych - Przyjmowanie postawy asertywnej - Rozwijanie umiejętności komunikowania się - Radzenie sobie ze stresem, lękiem, agresją - Uczenie umiejętności przewidywania własnych zachowań i konsekwencji z tym związanych 	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny dyspozycyjne - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie” - programy profilaktyczno – wychowawcze 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pedagog - specjaliści - wychowawcy świetlicy - rodzice 	Kl. I – VI
Zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań - Nauka prawidłowego oceniania sytuacji – rozróżnianie dobra i zła - Ćwiczenie umiejętności reagowania w różnych trudnych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> - godziny dyspozycyjne - zajęcia warsztatowe z zakresu profilaktyki zagrożeń - przedstawienia 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pedagog - specjaliści - wychowawcy świetlicy - rodzice 	Kl. I – VI

	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z zagrożeniami (agresja, przemoc w szkole, destrukcyjne grupy rówieśnicze, cyberprzemoc) - Ćwiczenie umiejętności bezpiecznego zachowania się w kontaktach z osobami obcymi - Uwrażliwianie na „zły dotyk” - Zapoznavanie z instytucjami przyjaznymi dzieciom i wspomagającymi szkołę - Kształtowanie umiejętności mówienia „nie”, gdy to co proponuje dziecku dorosły wydaje się mu nieprzyjemne lub niebezpieczne 	<p>teatralne (np. Teatr Profilaktyczny)</p> <ul style="list-style-type: none"> - współpraca ze środowiskiem lokalnym (DK, świetlice socjoterapeutyczne, spotkania ze Strażą Miejską i Policją) - konkursy z zakresu bezpieczeństwa organizowane przez Radę Dzielnicy VIII - Pogadanki, scenki dramowe, modelowanie sytuacji 		
Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie umiejętności poruszania się po ulicach - Kształtowanie umiejętności poruszania się w ruchu drogowym na rowerze 	<p>Pogadanki, spacerzy z ćwiczeniami przechodzenia przez ulicę</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wychowawcy klas - profilaktyk ze Straży Miejskiej Rada Dzielnicy 	

			VIII	
Działania interwencyjne	<ul style="list-style-type: none"> - Zdiagnozowanie sytuacji kryzysowej - Uzgodnienie działań interwencyjnych - Wrażliwość i reagowanie pracowników szkoły na sygnały mogące świadczyć o stosowaniu przemocy w rodzinie - Diagnoza sytuacji ucznia i jego rodziny - Udzielenie uczniowi i jego rodzinie pomocy poprzez wszczęcie odpowiednich procedur, w tym procedury „Niebieskiej Karty” 	<ul style="list-style-type: none"> - ankieta - wywiad - rozmowy - obserwacje 	<ul style="list-style-type: none"> - dyrekcja - wychowawcy - pedagog - specjaliści - rodzice 	Uczniowie z problemami
Doskonalenie nauczycieli	<ul style="list-style-type: none"> - Nabywanie wiedzy z zakresu profilaktyki zagrożeń - Doskonalenie umiejętności prawidłowego komunikowania się - Poszerzanie wiedzy i umiejętności pracy z uczniami sprawiającymi trudności wychowawcze 	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia na radach pedagogicznych - zajęcia warsztatowe - lekcje koleżeńskie - wymiana doświadczeń w ramach zespołów 	<ul style="list-style-type: none"> - dyrekcja - nauczyciele - specjaliści 	Nauczyciele

	<ul style="list-style-type: none"> - Nabywanie wiedzy i umiejętności rozpoznawania dzieci doznających przemocy w rodzinie 	<p>samokształceniowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - literatura - czasopisma 		
<p>Budowanie i rozwijanie dobrej współpracy z rodzicami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bieżące informowanie o postępach uczniów i ewentualnych trudnościach wychowawczych - Wykorzystanie rodzica jako eksperta w sprawie własnego dziecka - Zachęcanie rodziny do kontynuowania działań podjętych w szkole - Udzielanie wskazówek wychowawczych i porad - Pomoc rodzinie w kierowaniu uczniów do placówek specjalistycznych - Popularyzowanie wśród rodziców wiedzy z zakresu psychologii dziecka i wychowania - Uświadamianie rodzicom konieczności przestrzegania praw dziecka, w tym prawa do nietykalności cielesnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - zebrania z rodzicami - kontakty indywidualne z rodzicami - ankiety - spotkania rodziców z zapraszonymi specjalistami 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pedagog - specjaliści 	<p>Rodzice</p>

	<ul style="list-style-type: none">- Organizowanie pomocy dla dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej- Zachęcanie rodziców do współpracy i działalności na rzecz szkoły- Dostarczanie rodzicom informacji o instytucjach zagospodarowujących czas wolny dzieci i młodzieży			
--	--	--	--	--

Program Profilaktyki stanowi integralną całość z programem wychowawczym szkoły.